

ASPECTE LEGALE PRIVIND CONTRACTAREA SERVICIULUI PUBLIC DE CANALIZARE

LEGAL ASPECTS REGARDING CONTRACTING PUBLIC SEWERAGE SERVICE

Liliana BELECCIU,

ORCID ID: 0000-0003-4134-6983

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM

CZU: 351.777.612

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8359426>

Rezumat. Această cercetare pune în discuție problematica contractării serviciului public de canalizare de către consumatorii care desfășoară activitate de întreprinzător/profesională. Necesitatea rezidă în ultimele modificări ale legislației în vigoare, potrivit cărora consumatorii, alții decât cei casnici, efectuează preepurarea/epurarea apelor uzate, astfel încât la evacuarea acestora în sistemul public de canalizare să fie asigurată respectarea valorilor admisibile ale parametrilor/indicatorilor de calitate stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale. Scopul acestora rezidă în calitatea apelor de suprafață și a celor subterane care depinde, în principal, de modul de epurare a apelor uzate, deversate ulterior în emisar.

Noile reglementări legislative au provocat o serie de dispute față de obligativitatea procesului de preepurare/epurare. Spre exemplu, consumatorii care desfășoară activitate profesională (birourile de avocați, instituțiile publice, autoritățile publice etc), a căror ape uzate nu depășesc parametrii legali, sunt obligați să-și instaleze stații de preepurare/epurare? Dar instituțiile medicale (spitale, policlinici etc)? Agenții economici?

Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 sunt principalele acte normative la care vom face trimitere, în continuare, pentru a găsi răspuns la întrebările tuturor consumatorilor privind contractarea serviciului public de canalizare.

Cuvinte-cheie. Serviciu public de canalizare, ape uzate, preepurare/epurare, consumator, agenți economici.

Summary. *This research discusses the issue of contracting public sewage services by consumers engaged in entrepreneurial/professional activities. The necessity arises from recent modifications to the current legislation, according to which consumers, other than residential ones, are responsible for the pre-treatment/treatment of wastewater before its discharge into the public sewage system. This is to ensure compliance with the permissible values of quality parameters/indicators established in Government Decision No. 950/2013 for the approval of the Regulation on the requirements for collection, treatment, and discharge of wastewater into the sewage and/or receiving systems for urban and rural areas. The purpose of these measures lies in the quality of surface and groundwater, which depends primarily on the treatment of the wastewater discharged into the receiving system.*

The new legislative regulations have sparked a series of disputes regarding the mandatory pre-treatment/treatment process. For example, do consumers engaged in professional activities (law firms, public institutions, public authorities, etc.), whose wastewater does not exceed the legal parameters, have to install pre-treatment/treatment stations? What about medical institutions (hospitals, clinics, etc.)? What are the obligations for businesses?

The Law on Public Water Supply and Sewerage Services and Government Decision No. 950/2013 are the main legislative acts to which we will refer, further in order to find answers to all consumer's questions regarding the contracting of public sewage services.

Keywords. *Public sewage service, wastewater, pre-treatment/treatment, consumer, businesses.*

În Republica Moldova marea problemă a apelor sunt apele uzate, epurate insuficient sau neepurate, care vin din sistemele de canalizare, din sectorul menajer și de la agenții economici. În acest scop este nevoie să fie construite stații de epurare în localități, precum și la agenții economici.

Cel mai des, apele uzate evacuate în sistemul public de canalizare de către agenții economici, și nu numai, sunt supraîncărcate cu poluanți, depășind valorile admisibile ale parametrilor/indicatorilor de calitate. Acest fapt influențează direct procesul tehnologic de epurare a apelor uzate, când stația de epurare nu funcționează la parametri optimi, apa uzată nu este epurată corespunzător fiind deversată în emisar cu o mare încărcătură de poluanți.

Pentru a preveni asemenea situații, statul impune o serie de măsuri menite să contracareze evacuările de ape uzate supraîncărcate cu poluanți în sistemul public de canalizare, aspect care va avea un impact direct asupra calității apei epurate deversate în emisar. Printre acestea, menționăm obligativitatea procesului de preepurare/epurare, care trebuie efec-

tuat de către toți consumatorii, alții decât cei casnici, ale căror ape uzate depășesc valorile admisibile ale parametrilor/indicatorilor de calitate.

Ultimele modificări ale cadrului legal care reglementează domeniul alimentare cu apă și sanitație – *Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale* – impun consumatorilor ale căror ape uzate nu corespund parametrilor legali să monteze stații proprii de epurare sau de preepurare a apelor uzate.

Deoarece dispozițiile art. 5¹ din Legea nr. 303/2013 și p. 10 din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale fac referire expresă la consumatorii non-casnici, întrebarea care apare este: care sunt acești consumatori, respectiv această obligație incumbă tuturor?

Legislația în vigoare definește și face referință doar la noțiunea de consumator și consumator casnic. Potrivit art. 4 din Legea nr. 303/2013, *consumator* este persoană fizică sau juridică care beneficiază, direct ori indirect, individual sau colectiv, de serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, în condițiile legii; pe când *consumatorul casnic* reprezintă persoană fizică care utilizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare furnizat/prestat de operator, în bază de contract, pentru necesități casnice nelegate de activitatea de întreprinzător sau de cea profesională.

Atfel, putem conchide existența a două categorii de consumatori:

- *consumatorul casnic* care folosește serviciul de alimentare cu apă și de canalizare pentru necesitățile sale casnice, cum ar fi consumatorii persoane fizice din blocurile de locuit, asociațiile de proprietari, consumatorii de la casele individuale;
- *consumatorul non-casnic sau consumatorii, alții decât cei casnici* (așa cum sunt delimitați în legislație), reprezentând acea categorie de consumatori care desfășoară activitatea de întreprinzător/profesională, folosind apa în scop tehnologic.

Acești din urmă consumatori sunt preponderent persoane juridice, care beneficiază de serviciul public de alimentare cu apă pentru a desfășura activitatea profesională sau activitatea de întreprinzător pentru care au fost create, respectiv evacuează apa uzată în sistemele publice de canalizare. Numărul acestora este destul de mare, putând fi persoane juridice de

drept public (autorități publice, instituții publice, instituții medicale etc), cât și persoane de drept privat, care la rândul lor sunt cu scop lucrativ (societăți comerciale, cooperative) care desfășoară activitate de întreprinzător, cât și persoane juridice cu scop nelucrativ (asociații, fundații, instituții private).

În funcție de obiectul de activitate, acești consumatori folosesc cantități diferite de apă, dar în același timp și apele uzate produse au o încărcătură cu poluanți diferită. Condițiile de contractare a serviciului de canalizare sunt identice pentru toți consumatorii non-casnici? Obligatorietatea preepurării/epurării apelor uzate se impune tuturor, în egală măsură?

Procedura legală privind încheierea contractelor de prestare a serviciului public de canalizare este reglementată în art. 22 din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303/2013, la care vom face trimitere în continuare.

Potrivit art. 22 alin. (5) din Legea nr. 303/2013, evacuarea apelor uzate în sistemele publice de canalizare se efectuează numai în baza *avizelor de racordare și/sau a acordurilor de preluare și al contractelor de prestare a serviciului public de canalizare*.

În vederea eliberării acordului de preluare a apelor uzate, consumatorul depune o cerere în forma stabilită de operator, la care se anexează, în conformitate cu art. 22 alin. (6) din lege, următoarele acte:

- a) documentația de proiect, avizată de Inspectoratul pentru Protecția Mediului – pentru unitățile economice noi sau re tehnologizate, sau cartea tehnică a gospodăririi apelor – pentru întreprinderile existente (la înnoirea acordului de racordare);
- b) schema sistemului de canalizare a întreprinderii;
- c) schema stației locale de preepurare a apelor uzate (dacă există);
- d) informația despre parametrii de evacuare a apelor industriale uzate;
- e) normativele privind compoziția și debitele de ape industriale uzate evacuate;
- f) datele despre compoziția apelor uzate la deversarea în rețeaua publică: rezultatele analizelor probelor de ape uzate la debite medii și maxime, în perioadele unor cantități medii și maxime de substanțe poluante (variația sau cronograma concentrațiilor poluanților), pînă la și după stația locală de epurare, precum și în punctele principale ale rețelei de canalizare, după finalizarea proceselor tehnologice;
- g) cantitatea de nămoluri formate, metodele de prelucrare și utilizare;
- h) raportul despre realizarea planului de măsuri tehnico-organizatorice

de reducere a debitelor de ape uzate evacuate în rețeaua publică și de respectare a valorilor admisibile ale indicatorilor de performanță și a regimului de deversare a apelor uzate (la înnoirea acordului de racordare);

- i) certificatele igienice și de calitate, denumirea substanțelor folosite în procesul tehnologic și componența acestora;
- j) ordinul privind abilitarea persoanelor responsabile (cel puțin a două persoane) pentru prelevarea probelor de ape uzate evacuate și pentru semnarea actelor respective.

Operatorul, în termen de 20 de zile de la înregistrarea cererii, examinează actele primite de la consumator, și, în cazul în care condițiile de evacuare a apelor uzate corespund cerințelor prevăzute de actele normative în vigoare în domeniul protecției mediului, eliberează acordul de preluare a apelor uzate și încheie contractul de prestare a serviciului public de canalizare (art. 22 alin. (11) din lege). Acordul de preluare a apelor uzate în rețeaua publică de canalizare se eliberează pe un termen de până la 2 ani, după care urmează o nouă solicitare de prelungire a termenului de valabilitate a acordului. Achitarea serviciului de canalizare se va face prin aplicarea tarifelor aprobate conform legislației în vigoare.

În cazul în care condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică nu pot fi îndeplinite din punct de vedere economic sau tehnologic, consumatorul prezintă operatorului argumentarea de rigoare, în conformitate cu art. 22 alin. 14 din Legea nr. 303/2013. Operatorul examinează cauzele depășirii valorilor admisibile ale apelor uzate, și în termen de 10 zile, va lua o decizie de:

a) încheiere a unui contract de prestare a serviciului de canalizare, acceptând evacuarea apelor uzate supraîncărcate pe o perioadă determinată. Contractul poate fi încheiat numai în cazul în care stația de epurare a apelor uzate dispune de rezervele necesare pentru a efectua epurarea, ținând cont de indicatorii respectivi, dacă nu se aduc prejudicii funcționării normale a rețelelor și instalațiilor de epurare și se asigură respectarea condițiilor de calitate stabilite pentru deversarea apelor în emisar. În acest caz, consumatorul, la tariful pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, va achita și plăți suplimentare pentru încărcarea suplimentară cu volume de ape uzate și/sau poluanți ce depășesc concentrația maxim admisibilă (art. 22 alin. (14), (16) și (18) din lege). Metodologia de calcul a plăților suplimentare pentru depășirea CMA a poluanților la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare

este reglementată în anexa nr. 7 la Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisare pentru localitățile urbane și rurale.

În practică, acest fapt este posibil doar în cazul în care se depășesc doar unul, doi, trei indicatori de calitate cu devieri nesemnificative.

b) refuz, motivat pe incapacitatea stației de epurare de a prelua și epura concentrații ridicate de poluanți existenți în apa uzată. În acest caz, agenții economici au obligația montării stațiilor de preepurare/epurare a apelor uzate (art. 22 alin. (5¹) din lege). (A se vedea Schema nr. 1: Contractarea serviciului public de canalizare).

Potrivit art. 22 alin. (19) din Legea nr. 303/2013, consumatorii care au admis deversarea în rețeaua publică de canalizare a materialelor ce au provocat ieșirea, parțială sau totală, din funcțiune a sistemului de canalizare al localității, inclusiv a stațiilor de epurare, recuperează prejudiciul în modul stabilit de legislația în vigoare.

În concluzie, nu toți consumatorii non-casnici au obligația preepurării/epurării apelor uzate înainte de evacuarea în sistemul public de canalizare. Situația fiecărui consumator va fi analizată distinct de operator, pornind de la încărcarea apelor uzate cu poluanți raportată la capacitatea de epurare a stației de epurare. În cazul consumatorilor a căror apă uzată depășesc valorile admisibile pe unul, doi, trei indicatori cu devieri nesemnificative, cum ar fi unele instituții medicale, operatorul poate prelua apele supraîncărcate cu achitarea unor plăți suplimentare calculate conform legislației în vigoare. În cazul agenților economici, a căror ape uzate supraîncărcate nu pot fi epurate de stația de epurare, existând pericolul prejudicierii și scoterii din funcțiune, operatorul va refuza evacuarea acestor ape în sistemul public de canalizare. În acest caz, agenții economici au obligația instalării stațiilor proprii de epurare/preepurare a apelor uzate.

Referințe bibliografice:

1. Serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare: politica națională și cadrul legal de reglementare, elaborat în cadrul proiectului SDC-ADA “Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova”; Chișinău 2018.

2. https://www.ipn.md/ro/apele-uzate-problema-numarul-unu-a-apeilor-din-republica-7967_1080504.html#ixzz84JuNIEZg

Schema 1: Contractarea serviciului public de canalizare